

2014-3 DÖNEM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVI
VERGİ MEVZUAT UYGULAMASI SORU VE CEVAPLARI
1 KASIM 2014

SORU 1: Aşağıdaki kavramları, ilgili oldukları vergi kanunları hükümleri çerçevesinde kısaca açıklayınız.

- Verginin Gider Kaydedilemeyeceği (3065 sayılı KDV Kanunu) (10 puan)
- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Matrahı (6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu) (10 puan)
- Tahsil Zamaşı (6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun) (5 puan)

CEVAP 1:

- Verginin Gider Kaydedilemeyeceği (3065 sayılı KDV Kanunu)
 - o Mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan Katma Değer Vergisi ile mükellefçe indirilebilecek Katma Değer Vergisi, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilmez. İndirilebilecek KDV si hesaplanan KDV sinden mahsup edilir. Mahsup edilemeyen kısım mükellefe iade edilmez sonraki döneme devreder.
- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Matrahı (6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu)
 - o Banka ve sigorta şirketlerinin 10.6.1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesabına aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir. Bu bedeller verginin matrahını oluşturur.
- Tahsil Zamaşı (6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun)
 - o Amme alacağı vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamaşıma uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamaşıma hükümleri mahfuzdur. Zamaşımindan sonra mükellefin rızâen yapacağı ödemeler kabul olunur.

SORU 2: 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde, "Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazancı" konusunu kısaca açıklayınız.

CEVAP 2:

(1) Tam mükellef gerçek kişi ve kurumların doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da birlikte sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az % 50'sine sahip olmak suretiyle kontrol ettikleri yurt dışı iştiraklerinin kurum kazançları, dağıtılsın veya dağıtılmasın aşağıdaki şartların birlikte gerçekleşmesi halinde, Türkiye'de kurumlar vergisine tâbidir:

a) İştirakin toplam gayrisafi hasılatının % 25 veya fazlasının faaliyet ile orantılı sermaye, organizasyon ve eleman istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, zirâî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşması.

b) Yurt dışındaki iştirakin ticarî bilânço kârı üzerinden % 10'dan az oranda gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması.

c) Yurt dışında kurulu iştirakin ilgili yıldaki toplam gayrisafî hasılatının 100.000 YTL karşılığı yabancı parayı geçmesi.

(2) Birinci fıkrada yer alan toplam vergi yükü, Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki tanıma göre tespit edilir.

(3) Kontrol oranı olarak, ilgili hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte sahip olunan en yüksek oran dikkate alınır.

(4) Birinci fıkradaki şartların gerçekleşmesi durumunda yurt dışında kurulu iştirakin elde etmiş olduğu kâr, yurt dışı iştirakin hesap döneminin kapandığı ayı içeren hesap dönemi itibarıyla tam mükellef kurumların, kurumlar vergisi matrahına hisseleri oranında dahil edilir.

(5) Bu maddeye göre Türkiye'de vergilenmiş kazancın yurt dışındaki kurum tarafından sonradan dağıtılması durumunda, elde edilen kâr paylarının vergilenmemiş kısmı kurumlar vergisine tâbi tutulur.

SORU 3: 193 sayılı Gelir Vergisi. Kanunu hükümleri çerçevesinde, "Zararların Karlara Takas ve Mahsubu" konusunu kısaca açıklayınız.

CEVAP 3:

Gelirin toplanmasında gelir kaynaklarının bir kısmından hasıl olan zararlar ((80'inci maddede yazılı diğer kazanç ve iratlardan doğanlar hariç)(**) diğer kaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilir.

Bu mahsup neticesinde kapatılmayan zarar kısmı, müteakip yılların gelirinden indirilir. Arka arkaya beş yıl içinde mahsup edilmeyen zarar bakiyesi müteakip yıllara naklolamaz.

Menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında, gider fazlalığından doğanlar hariç, sermayede vukua gelen eksilmeler zarar addolunmaz.

Tam mükellefiyette yurt dışı faaliyetlerden doğan zararlar faaliyette bulunulan ülkenin vergi kanunlarına göre beyan edilen vergi matrahlarının (zarar dahil) her yıl o ülke mevzuatına göre denetim yetkisi verilen kuruluşlarca rapora bağlanması ve bu raporun aslı ile tercüme edilmiş bir örneğinin Türkiye'deki ilgili vergi dairesine ibrazı halinde mahsup edilebilecektir. Denetim kuruluşlarınca hazırlanacak raporun ekinde yer alan vergi beyanlarının, bilanço ve kâr-zarar cetvellerinin o ülkedeki yetkili mali makamlarca onaylanması zorunludur. Faaliyette bulunulan ülkede denetim kuruluşu olmaması halinde, her yıla ait vergi beyannamesinin, o ülke yetkili makamlarından alınan birer örneğinin mahallindeki Türk elçilik ve konsoloslukları, yoksa orada Türk menfaatlerini koruyan ülkenin aynı mahiyetteki temsilcilerine onaylatılarak, aslının ve tercüme edilmiş bir örneğinin ilgili vergi dairesine ibrazı yeterlidir.

Türkiye'de mahsup edilen yurt dışı zararın, ilgili ülkede de mahsup edilmesi halinde, Türkiye'deki beyannameye dahil edilecek yurt dışı kazanç, mahsuptan önceki tutar olacaktır.

Türkiye'de Gelir Vergisi'nden istisna edilen kazançlarla ilgili yurt dışı zararlar, yurt içindeki kazanç ve iratlardan mahsup edilmez.

SORU 4: (A) Ticaret işletmesi, 10 Aralık 2013 tarihinde meydana gelen yangın felaketi sonucu, maliyeti 200.000 TL olan depodaki malların önemli ölçüde zarar gördüğünü tespit etmiş ve itfaiyeden aldığı raporu da ekleyerek bir dilekçe ile 15 Aralık 2013 günü bedel takdiri için vergi dairesine başvurmuştur. 20 Aralık 2013 günü Takdir Komisyonu yaptığı inceleme ve değerlendirme sonucunda, zarar gören malların emsal bedelini 50.000 TL olarak takdir etmiştir. Zarar gören malların tamamı 15.01.2014 günü peşin 100.000 TL bedel ve % 18 KDV ile satılmıştır. Her bir tespit veya işlem tarihi ile dönem sonlarında işletmenin yapması gereken muhasebe kayıtlarını yapma, yapılan kayıtların gerekçesini ve ilgili yasal dayanağını kısaca açıklayınız.

CEVAP 4:

Katma Değer Vergisi Kanunu(Madde 30/c):

"İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi" maddesinde Deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilân ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait katma değer vergisi indirilecek KDV olarak kullanılamaz. Bu olayda yangın olayı genel olmayıp sadece işletmede meydana geldiğinden indirilecek KDV indirim olarak kullanılamaz ve KKEG olarak dikkate alınır.

Gelir Vergisi Kanunu

Yangın nedeniyle yok olan mallar maliyet bedelleri ile karşılık giderleri hesabına alınırlar. Malların takdir edilmiş bir değeri varsa karşılık ayrılacak miktar bu bedelden kala kadar olacaktır. Bu karşılık miktarı daha sonra KKEG olarak dikkate alınır.

10.12.2013 (Yangın sonucu kayıt)

157 DİĞER STOKLAR HESABI 200.000 TL

153 TİCARİ MALLAR HESABI 200.000 TL

20.12.2013 (Emsal Bedel Kaydı)

654 KARŞILIK GİDERLER HESABI 177.000.-
(Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

158 STOK DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI(-) 150.000.-
392 DİĞER KDV 27.000.-

- Kanunen kabul edilmeyen giderlerin nazım hesaplara kaydı

20.12.2013 (KKEG Kaydı)

950 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN 177.000 TL
GİDERLER

951 KANUNEN KABUL EDİLMEYEN 177.000 TL
GİDERLER ALACAKLI HESABI

/

15.01.2014 (Zarar Gören Malların Satılması)

100 KASA HESABI 118.000.-

600 YURT İÇİ SATIŞLAR HESABI 100.000.-
391 HESAPLANAN KDV 18.000.-

158 STOK DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI(-) 150.000.-
623 DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ 100.000.-

157 DİĞER STOKLAR HESABI 200.000.-
644 KONUSU KALMAYAN 50.000.-
KARŞILIKLAR

Dönem Sonu Kayıtları

644 KONUSU KALMAYAN 50.000.-
KARŞILIKLAR

600 YURT İÇİ SATIŞLAR 100.000.-

690 DÖNEM KARI VEYA ZARARI 150.000.-

690 DÖNEM KARI VEYA ZARARI 277.000.-

623 DİĞER SATIŞLARIN MALİYETİ 100.000.-
654 KARŞILIK GİDERLER 177.000.-